

David Šenk - Misr T'Arn

Půl hodiny po skončení představení přistoupil Kim Yefremov ke stolu nedaleko pódia.

„Fenomenální,“ řekl muž ve středních letech s medvědí postavou a postupující pleší.

„Děkuji, pane konzule,“ usmál se Kim na Petra Antonoviče Tura, velvyslance Ruské federativní republiky na Kipui, a přijal nabízené místo.

„Řekněte, Kime Vasiljeviči,“ vyzvídá muž po konzulově pravici, „je v tom nějaký trik, nebo má ten kipuan opravdu tak ohromnou paměť?“

Yefremov se zatvářil překvapeně.

„Alexandře,“ napomenula muže jeho partnerka.

„Jen ho nechte, Anno Pavlovno,“ usmál se Turo a otočil se na muže. „Víte, co mají kipuané společného s berním úřadem?“

„Nikdy nezapomínají,“ zvolal kdosi a společnost u stolu se zasmála.

„Žerty stranou,“ řekl Alexandr Zvar a ušklíbl se. „Nechcete mi tvrdit, že si ten mimozemšťan zapamatoval za deset sekund sedm stránek z *Idiota*?“

„Připouštím, že profesor T'Arn je výjimečný i mezi kipuany,“ řekl Yefremov.

„Profesor?“ zvedl Zvar obočí.

„T'Arn vede katedru konceptuální analýzy na metropolitní univerzitě,“ usmál se Kim.

„Jak často s ním vlastně vystupujete?“ zeptal se konzul.

„Pouze dvakrát, třikrát do měsíce,“ řekl Kim. „T'Arn je sice jedním z mála eskamotérů, kteří vystupují i pro kipuany, tam ovšem nepotřebuje překladatele.“

Sálem se rozezněla kipuanská hudba plná synkop a od několika stolů se zvedli lidé k tanci.

„Líbila se produkce tvým známým?“ zeptal se o několik hodin později Nifes T'Arn svého pozemského přítele.

Yefremov nepřítomně přikývl a pozoroval ulice míhající se za oknem jejich vozu. Pomalu opouštěli pozemský distrikt, dodávka tu a tam poskočila na vydroleném povrchu. Pak je zastavila hlídka a zkontrolovala jim dokumenty a nákladový prostor.

„Kolik jsi říkal, že si dokáže člověk najednou zapamatovat slov?“

„Průměrně sedm až jedenáct,“ odvětil Kim. „Pokud nemají nějakou souvislost.“

„Pak je počet větší?“

„Jistě,“ přikývl Kim a otočil se k T'Arnovi. „Pokud jde o souvislý text s nějakou myšlenkou, až několikanásobně větší.“

„Zajímavé,“ řekl kipuan a odmlčel se.

„Na příští vystoupení s tebou nebudu moci jít,“ řekl Kim. „Kryje se s jednáním na ambasádě, na kterém musím být.“

„Zrušíme ho.“

„Ale...“

„To není problém,“ uklidňoval Kima T'Arn. „Bez tebe bych produkci beztak nezvládl.“

Yefremov se usmál a pohodlně se zavrtal do křesla. S T'Arnem začal spolupracovat několik měsíců po svém přiletu na Kipuu. Byl jedním z mála pozemšťanů, kterým místní vláda umožnila volný pohyb. Podklady pro jeho žádost byly jednoduché: jako překladatel ruské mise na Kipui potřeboval být v kontaktu s jazykem, potřeboval poznat kulturní pozadí kipuanské civilizace. Samozřejmě toho tu a tam využíval k převážení různých drobností z i do lidského distriktu.

Přejeli řeku po jednom z desítek mostů, které spojovaly centrum metropole s periferními čtvrtěmi, a zamířili na sever. Budovy začaly šplhat do výšky, jejich vrcholky byly zahalené ve fosforeskujících mracích veřejného osvětlení.

Kimovi se zavíraly oči. Den měl na Kipui něco okolo třiceti hodin. Dalo se to vydržet, ale vždy jednou týdně musel strávit téměř celý den v posteli a dohnat spánkový deficit. A to byl na Kipui již téměř jeden pozemský rok.

Chvíli mu trvalo, než si všiml, že nejedou směrem k T'Arnovu bytu.

„Když jsi neodpovídal, myslel jsem, že souhlasíš,“ řekl mimozemšťan, když se ho Kim zeptal na cíl jejich cesty.

„S čím?“

„Dnes vedu seminář s několika studenty v posledním ročníku. Máme na programu velice zajímavé věci. Myslel jsem, že by tě to mohlo zajímat.“

Kim si povzdechnul. Vjeli právě na severní spojku, k univerzitnímu areálu to bylo již jen několik minut cesty. „Jsem unavený Nife,“ řekl. „Jestli nemám hned usnout, potřebuji nějaký životabudič.“ T’Arn zastavil u malého bistra. Kim Yefremov si oblékl kabát, vystoupil do chladného podvečera a zmizel za zrcadlovými dveřmi. Za chvíli se objevil s pěnovým pohárkem s kouřící nažloutlou tekutinou.

„O čem budete konkrétně hovořit?“ zeptal se Kim, když se opět rozjeli.

„Je to úplně nová věc,“ řekl T’Arn a z jeho hlasu bylo slyšet nadšení. „Jde o zapamatování si něčeho díky zapamatování si něčeho jiného.“

Kim se usmál tomu kostrbatému vyjádření.

„Čemu se směješ?“ neunikl úšklebek kipuanovi.

„Nechápu, jak tě může nadchnout tak primitivní myšlenka?“

„Nerozumím.“

„Říká ti něco slovo analogie?“

T’Arn zmateně zamrkal.

„Hm,“ hledal slova Kim. Nebylo to poprvé, co narazil na svou neschopnost podat vysvětlení některých slov. Uvědomil si také, že je to mnohem složitější, než se mu na první pohled zdálo. Kipuanské myšlení byly v jistých oblastech tak nepodobné lidskému, že bylo nemožné některé výrazy navzájem přeložit. „Lidé si osvojí nějaký fakt a z jeho znalosti pak dokáží odvodit – na základě podobnosti – vlastnosti něčeho jiného.“

„To není to, co mám na mysli,“ oponoval T’Arn.

„Pak máš na mysli mnemotechnickou pomůcku,“ řekl Kim a pokračoval: „To je komplexní informace zašifrovaná do nějakého jednoduchého kódu.“

T’Arn tleskl. „Můžeš uvést nějaký příklad?“

„Šetři se, osle,“ řekl Kim s úsměvem. „Poloměr Země: šest tisíc tři sta sedmdesát osm.“

Kipuan se zamyslel. „Chápu, ale to také není ono. Toto by nebylo v našem jazyce možné.“

Kim si uvědomil, že se – ve snaze naroubovat na kipuanské problémy lidskou terminologií – dostal do slepé uličky. Na rozdíl od většiny pozemských jazyků používali kipuané obrázkové písmo, které naprosto vyhovovalo jejich myšlení opřenému o vizuální paměť.

Kampus byl obehnan vysokou kamennou zdí, za kterou bylo i přes pokročilou hodinu živo.

Kim se cítil trochu lépe a byl rád, že od stolu svých spolupracovníků z konzulátu odešel dříve, než došlo na panáky, a že odmítl účastnit se večerního programu. Držel se Nifa a snažil se překonat nepříjemné pocity, které v něm návštěva každé kipuanské budovy vyvolávala.

Ač zde již byl nejméně popadesáté, nedokázal se v labyrintu chodeb, výtahů, jezdících schodů a širokých koridorů orientovat. Věděl, že stejné pocity má většina lidí. Kipuanovi stačilo prohlédnout si 3D plánec, který se nacházel v lobby každé větší budovy v metropoli, a byl schopen nalézt cestu i tam, kde předtím nikdy nebyl. Lidský mozek nedokázal 3D diagram strávit, natož si ho zapamatovat.

Před posluchárnou čekala skupinka asi deseti kipuanů. Privítali se s T'Arnem a Kimovi zatleskali na pozdrav. Uvnitř se posadili do kruhu kolem svého učitele.

Kim Yefremov si sedl dozadu. Poslouchal jen na půl ucha a tu a tam se velkým oknem zadíval ven. Spodní část fosforeskujícího mraku byla jen několik pater nad nimi. Kipua měla hustou atmosféru, skrz kterou na povrch mnoho slunečního světla nedopadalo. Velkoměsta byla v noci osvětlena umělými mraky, které přes den ve svých molekulách akumulovaly energii, aby ji v noci ve formě modrozeleného přisvitu vyzářily.

Kim si všiml, že T'Arn dokončil přednášku a chystá se přistoupit k praktické části.

„Promítnu vám nyní několik symbolů,“ řekl T'Arn, „spolu s jejich slovním významem, který jsem jim podle určitého klíče přiřadil.“ Na velkém monitoru se začaly objevovat obrázky a vedle

nich tu kratší, tu delší text. Nové znaky Kimovi zdánlivě připomínaly kipuanské standardní písmo a několikrát měl pocit, že se znak neliší od piktogramu, jež znal. Na druhou stranu se v jejich zápisu objevovaly prvky, které byly v přímém protikladu s některými pravidly pravopisu a například se v nich zcela běžně vyskytovaly tahy svírající mezi sebou pravý úhel.

Kim se zájmem sledoval debatu, která se po chvíli mezi studenty rozproudila. Někteří T'Arnův systém chválili a vyzdvihovali jeho přednosti, druzí upozorňovali na jeho zbytečnost.

„K čemu něco podobného je?“ zeptal se nakonec jeden ze studentů. „Nevidím žádné konkrétní využití.“

T'Arn zamrkal. Kim už se naučil kipuanská gesta jakž takž rozeznávat, ale nebyl si jistý, zda šlo tentokrát o úsměv, či o zamračení. „Tento systém má nekonečné využití při systematizaci zapamatovaného,“ řekl T'Arn. „Pomocí těchto symbolů je mnohem jednodušší odkazovat na celé paměťové bloky.“

Kim viděl, jak se studenti ošívají.

T'Arn jim rozdal nějaké texty a pak na tabuli napsal cosi pomocí svých nových znaků. „A zde je další přednost,“ řekl vítězoslavně, „ohromná racionalizace textu.“

Kim pochopil, že T'Arn pomocí svého nového znakového systému zapsal to, co studenti drželi v rukách.

„Jde o další stupeň písma,“ shrnul vše T'Arn. „Naše představa písma je již po tři tisíce let neměnná. Tu a tam vytváříme nové znaky pro nové předměty a méně často pro nové myšlenky. Já ale tvrdím, že existují znakové systémy, které mohou odkazovat na mnohem složitější věci, než je tato budova, tato tabule či smích a údiv. V takovém systému bude snadné komplexně jedním znakem popsat například morální odpovědnost člověka v nějaké situaci. Jednoho dne možná nalezneme znak, který postihne celou naši existenci.“ Jeden student se přihlásil a ostře T'Arna kritizoval. „Takový znak definují lidé a bude jen sumou nějakých charakteristik. Jak se bude od svých stavebních prvků lišit?“

T'Arn ukázal na zápis na tabuli. „Nejde jen o to takový znak umět zapsat, jde o to ho umět pochopit.“

Když se studenti rozešli, Kim se zamyšleně zvedl a přistoupil ke svému příteli, který si na stole srovnával materiály.

„Velice zajímavé,“ řekl s uznáním.

Kipuan se usmál. „Přivedl jsi mě na tu myšlenku ty. Všiml jsem si, že si občas děláš poznámky o naší řeči a kultuře a používáš značky, které odkazují na celé věty. Pak jsem v lidských domech viděl obrázky, jimž všichni lidé rozumí, i když jejich význam není na první pohled zřejmý.“

Kim Yefremov přikývl.

„Ten student na konci přednášky narazil na jednu velice zajímavou věc,“ řekl T’Arn a moduloval slova, jako by Kim byl jeho student. „V zásadě existují jen dva způsoby, jak novým znakům přidělit významy. Zaprvé se vezme konkrétní objekt a k němu se přiřadí znak, což je velice názorné a bezesporné. Pak je tu druhý způsob, který jsem dnes použil na začátku své přednášky. Předmět, myšlenka či nějaký stav se popíše známými slovy a celému konceptu se přiřadí nový piktogram,“ T’Arn ztišil hlas a spiklenecky se ke Kimovi naklonil. „Nabízí se otázka: je možné zapsat nový znak, jenž by byl pochopen i bez předešlého vysvětlení?“

„Jistě,“ řekl Kim, přistoupil k tabuli a nakreslil jednoduchý obrázek člověka. „Aniž bych musel cokoli vysvětlovat, každý pochopí, co tím myslím.“

Kipuan se usmál. „Jistě, jistě... Ale uznáš, že takových znaků je málo a odkazují jen na konkrétní věci. Jsou to zjednodušené náčrtky reálných objektů, více obrázky než znaky ve smyslu písma.“

„S tím bych nesouhlasil,“ oponoval Kim. „Existuje obrovské množství znaků, které jsou srozumitelné bez definic, a přesto odkazují na abstraktní pojmy.“ Vedle obrázku člověka namaloval srdce a řekl: „Tento symbol například pro většinu lidí znamená lásku.“

T’Arn se pousmál. „Stále si nerozumíme, příteli,“ řekl a podal Kimovi několik listů se zvláštními znaky.

Kim si je prohlédl, ale nic pro něho neznamenal.

„Myslím, že jsem našel techniku, jak zapsat znaky, které by byly čtenáři srozumitelné i bez předešlého studia jejich významů,“ řekl potichu Nifes T’Arn. „Zatím o tom nechci moc mluvit, dokud

nebudu mít pohromadě všechny materiály.“ Zmlkl, když do posluchárny vešla skupinka studentů.

Odjeli do T'Arnova bytu a vyložili z dodávky rekvizity z vystoupení. T'Arn se k tématu již nevrátil, ani když Kima odvážel zpět do distriktu, a Kim byl příliš unavený na to, aby se vyptával.

V příštích několika dnech se viděli jen zřídka. Kim měl hodně práce na velvyslanectví s delegací Alexandra Zvara.

Zvar zastupoval ministerstvo průmyslu, které chtělo ve spolupráci s několika firmami na Kipui vybudovat továrny na výrobu počítačových komponentů. V oboru informačních technologií byli lidé před kipuany o několik generací napřed a chtěli z toho vyzískat co nejvíce výhod. Na oplátku měl Zvar od kipuanů získat přístup k jejich nerostnému bohatství.

Jednání se vlekla a Kim Vasiljevič Jefremov, jakožto překladatel, byl v jednom kole.

Zvar jednání ztěžoval svými šouravými dotazy a nevhodnými připomínkami. Pro Kima byla jedinou útěchou Anna Pavlovna, Zvarova žena, která snášela manželova extempore s bohorovným klidem, a když bylo třeba, dokázala ho odkázat do příslušných mezí. Kima z toho stresu často bolela hlava, a tak – když to situace dovolila – opouštěl jednání, aby se venku nadechl čerstvého vzduchu.

Při jedné takové příležitosti narazil na terase na Annu Pavlovnu, opřenou o zábradlí. Hleděla na západ, kde z hustých mraků vystupovaly vysoké věže kipuanské metropole.

„Nechápu to,“ řekla, když se vedle ní Kim postavil. „Jak mohli tvorové bez špetky fantazie vytvořit tak nádherné město?“

„Kdo říká, že kipuané nemají fantazii?“

„Chcete to snad popřít? Vezměte si třeba tu jejich hudbu. Když ji slyším, jde mi mráz po zádech. Je tak strojová, matematicky přesná.“ Anna Pavlovna se oklepala.

„Očividně jste naladěná na jiné vlně,“ řekl mírně Kim.

„Kime Vasiljeviči, jejich umění je na *tak* mizerné úrovni. A pak ta jejich zábava. Co si myslet o civilizaci, která svůj potenciál plýtvá na bezduché papouškování slov pro pobavení nás, lidí?“

„Byla jste v Muzeu umění?“ zeptal se jí.

Zavrtěla hlavou. „Nevěděla jsem, že tady něco takového mají.“

„Mají. A je plné nádherných uměleckých děl, přestože se zdá, že nemají fantazii, že jim chybí kreativita a schopnost improvizace,“ řekl zamyšleně Kim.

Anna Pavlovna pokrčila rameny.

„Jsou to zvláštní tvorové, Anno Pavlovno. Kontroverzní. Kdybych jejich díla neviděl, také bych nevěřil, že jsou něčeho takového schopní.“

„Něco musí našim lidským mozečkům unikat,“ usmála se Anna Pavlovna.

Foukal studený vítr, jako každý den to vypadalo, že bude pršet. Jen velice zřídka nebyla obloha pokryta šedými mraky. Přicházela zima, období dešťů.

„Je tu chladno,“ řekla Anna a otočila se k odchodu.

Vrátili se dovnitř a připojili se ke Zvarovi, který krkolomně konverzoval s několika kipuany z delegace. Jeho slovní zásoba byla ale malá, a tak mu za chvíli musel Kim přispěchat na pomoc. „Jak to, že si dokážete tolik zapamatovat najednou?“ zajímalo Zvara.

„Naše mozky pracují odlišně než vaše,“ překládal Kim, „využívají přímé komunikace s geny.“

„Chcete říci, že když si chcete něco zapamatovat, váš mozek vyrobí nový gen?“

„V principu ano.“

„To je neuvěřitelné,“ vykřikl Zvar a rozzářil se. Jeho nadšení však po chvíli pohaslo. „Něco mi tu ale nehraje. Jak je to s vaším imunitním systémem? Pokud by se vám v těle tvořily nové geny, imunitní systém by na to musel reagovat jako na virovou infekci.“

„Pokud by tomu bylo jinde než v mozku, bylo by to přesně tak, jak říkáte. Do mozku však mají buňky našeho obranného systému vstup zakázán.“

„Nesouvisí to ale nějak s takzvanou ‚horečkou‘, o níž jsem slyšel?“ zeptal se Zvar.

Dřív než mohli kipuané odpovědět, do místnosti vstoupil konzul a rozhovor se stočil zpět k obchodním záležitostem.

Druhého dne se Kim cítil vyždímaný. Třeštila mu hlava, ale přesto se rozhodl navštívit T'Arna. Nasedl do vozu a vydal se do metropole. Jakmile opustil distrikt a kontrolní hlídku nechal za sebou, lehl si na zadní sedadlo a nechal řídit počítač. Projížděl diář a kontroloval své poznámky.

Bolest ustoupila a zbyl jen nepříjemný tlak v zátylku.

Kim chtěl s T'Arnem prodiskutovat podrobnosti jejich dalšího vystoupení, tentokrát na půdě Evropské centrály v distriktu. T'Arn však ve svém bytě nebyl, a když Kim zavolal na univerzitu, odpověděl mu jen záznamník. Nifes měl pravděpodobně zrovna přednášku, a tak se Kim rozhodl, že poobědvá v jedné restauraci nedaleko kampusu a zkusí ho kontaktovat o něco později.

Po obědě přeběhl malé náměstí a vstoupil na půdu univerzity. Prošel kolem několika budov, až stanul před vchodem do pavilonu, v kterém měl T'Arn pracovnu. Poplašeně se rozhlédl. Kopulovitá stavba mu připomínala hlavičku novorozence, zvrásněnou, zarudlou.

Kolem právě procházela skupinka studentů a Kim měl pocit, že jednoho z nich viděl na T'Arnově přednášce. Zeptal se ho tedy, zda neví, kde by ho našel, ale student mu ani neodpověděl a přidal do kroku.

Nezbylo než vstoupit a pátrat na vlastní pěst.

Hologram se několikrát otočil a ukázal Kimovi cestu na katedru konceptuální analýzy. Pak následovala půlhodina zmateného pochodování chodbami a vyptávání se studentů, prokládaná momenty beznaděje. Mátly ho zrcadlové stěny a oslepující záře stropních světel, kterými se kipuané snažili zahnat věčný soumrak.

V ohybu chodby vedoucí ke katedře konceptuální analýzy se Kim střetl s nějakým kipuanem.

„Promiňte,“ omlouval se a pomáhal muži posbírat materiály, které se rozlétly po celé chodbě. „Nevíte,“ lapal po dechu, „kde bych našel Nifa T'Arna?“

„Není tady,“ odvětil suše kipuan a otočil se k odchodu.

„Dnes již nemá žádné přednášky?“

„Ne,“ řekl muž stroze a vydal se chodbou pryč.

Kim byl zmatený. Ať už byli kipuané, jací chtěli, podobné chování se k nim nehodilo. Na otázky většinou dávali jednoznačné, vyčerpávající odpovědi.

Kim Jefremov pokrčil rameny a odcházejícího muže dohonal. „Nechci vás obtěžovat,“ řekl omluvně, „ale potřeboval bych s T’Arnem hovořit. Pracovně. Jsem z velvyslanectví Ruské federativní republiky ze Země.“ Kim doufal, že oficiální tón a několik ruských – nepřeložitelných – slov donutí muže spolupracovat. „Hm,“ zamručel kipuan a zdálo se, že hledá slova. „Nif T’Arn je nemocný.“ Několikrát zamrkal a promnul si záhyby kůže na krku.

„Nemocný?“

„Ano, má horečku,“ řekl kipuan a udělal zvláštní gesto, které Kim nebyl schopen interpretovat. „Ted’ už mě ale prosím omluvte.“ Kim se nemohl zbavit dojmu, že celý rozhovor byl kipuanovi velice nepříjemný. Možná jsem narazil na nějakého T’Arnova odpůrce, pomyslel si.

Cestu ven našel relativně bez obtíží, vrátil se ke svému vozu a pokusil se opět zavolat T’Arnovi. Ten však doma stále nebyl. Může být v nemocnici? napadlo Kima. Je jeho nemoc vážná?

Byl zmatený. Nasedl do auta, vyhledal adresu nejbližší nemocnice a rozjel se k ní.

Působila by téměř pozemským dojmem, nebýt zářivé fasády a jednoho křídla, navrženého někým, kdo – podle Kimova názoru – ztratil kontakt s realitou. Vzpomněl si na Annu Pavlovnu a v duchu si udělal poznámku, že jí nemocnici někdy ukáže.

I jemu se kipuanská hudba zdála nestravitelná, ale co se týče architektury, byli nedostižní. Bylo to pravděpodobně způsobeno jejich vizuálním způsobem myšlení.

V recepci přistoupil k postarší kipuance a zeptal se jí, kde by mohl najít svého přítele, který onemocněl horečkou.

„To jste na špatné adrese,“ řekla.

„Potřebuji s ním mluvit,“ naléhal.

„Zavolejte si na centrální registr,“ zamumlala nakonec neochotně. Kim Jefremov se vrátil do svého auta a vytočil přímé číslo na ambasádu.

„Neruším, Pavle Sergejeviči?“ zeptal se, když ho sekretářka spojila s Maturenkem, šéfem informačního oddělení.

„To je v pořádku. Co potřebujete?“ pobídl ho ochotně Maturenko. „Pamatujete si na Mistra T’Arna?“

„Jistě. Co je s ním?“

„Nemohu ho najít. Hledal jsem ho na univerzitě a tam mi řekli, že je nemocný.“

Maturenko se zamračil. „Nemocný, říkáte?“

„Ano, prý má horečku.“

„Jak jste tady dlouho, Kime?“ zeptal se Maturenko a vzápětí si sám odpověděl: „Tuším, že necelý rok. Takže jste zde zimu ještě nezažil. Vězte tedy, že v nadcházejících měsících mnoho kipuanů onemocní a nebude několik týdnů pracovat.“

„To jsem netušil,“ řekl překvapeně Kim. „Jde o něco vážného?“

„Tak jak to chápu já,“ odvětil muž, „jde o nějakou infekční chorobu, která se lehce přenáší, ale není moc nebezpečná. Něco jako naše chřipka.“

Kim Maturenkovi poděkoval a přerušil spojení. Trochu se uklidnil. T’Arnovi zřejmě nehrozilo žádné nebezpečí. Zbývalo zjistit, kde je.

Zavolal na centrální registr, ale ukázalo se, že tudy cesta nevede. Bylo mu řečeno, že jelikož není rodinným příslušníkem, nemohou mu požadovanou informaci sdělit.

Situace začínala být absurdní a Kim se rozhodl, že nejlepší bude přestat tláčit na pilu a počkat, až ho T’Arn kontaktuje sám. Rozjel se zpět do distriktu. Když byl v půli cesty, začalo pršet. Déšť byl mírný, ale vytrvalý. Vůbec se nepodobal bouřkám, které tak často řádily nad Moskvou.

I přes nevlídnost počasí ze strážní budky na hranici vykoukl jeden voják a pečlivě zkontroloval jeho dokumenty.

Kim zastavil před konzulární restaurací a rychle přeběhl dovnitř. Od jednoho stolu na něj někdo zamával. Byla to Anna Pavlovna s manželem. Kim ale neměl na Zvara náladu, a tak dělal, že si jich nevšiml, a usadil se na baru.

Nebylo mu však souzeno pít o samotě. Koutkem oka zahlédl, jak se Alexandr Zvar zvedl a namířil si to přímo k němu. Kim si povzdechl.

„Kime Vasiljeviči,“ oslovil ho zvesela Zvar. „Připojte se k nám?“

„Ale, Alexandře?“ hrál Yefremov překvapeného. „Rád.“

Anna Pavlovna na sobě měla odpudivé šedivé pytlovité šaty a obklopoval ji dusivý mrak nějakého zvláštního kipuanského parfému.

„Alexandře, než jsem odjel, zmínil jste se v rozhovoru s těmi kipuany o nějaké *horečce*,“ nadhodil Kim, když se posadil. „Ano,“ přikývl Zvar, „Řekl bych, že je to veliký problém, i když to kipuané otevřeně nechtějí přiznat.“

„O co jde?“

„V průběhu naší přítomnosti na Kipui bylo zaznamenáno,“ ztišil Zvar diskrétně hlas, „že v zimním období významné procento kipuanů onemocní nějakou nemocí, označovanou jako horečka. Přirozeně se o to zajímáme. Jistě chápete, že pokud máme na Kipui investovat...“

„Jistě,“ přikývl Kim. „Co tu nemoc způsobuje?“

„Nevíme,“ přiznal Zvar. „V oblasti medicíny je spolupráce mezi lidmi a kipuany téměř nulová.“

„Slyšel jsem ale, že ta nemoc není nebezpečná,“ řekl neurčitě Kim.

Zvar pokrčil rameny. „Snažil jsem se ž těch kipuanů při jednání vytáhnout nějaké informace, ale ničeho jsem nedosáhl. Jejich oficiální informační zdroje o ní také mlčí.“

„Pokud si vzpomínám, říkali něco o genetickém kódování poznatků.“

„Ano. Je to neuvěřitelné, že? Vysvětluje to tu jejich dokonalou paměť. Ptal jsem se na to našich odborníků. Řekli mi, že podobně jako naše DNA je i ta jejich přibližně z devadesáti osmi procent nevyužitá. V praxi jim to poskytuje možnost zapamatovat si – vlastně geneticky zakódovat – gigantické množství informací.“ Kim se zamyslel a vzpomněl si na T’Arnovu přednášku a jejich rozhovor o nových symbolech. Měl T’Arn na mysli nějaké samočinné budování

struktur v mozku, právě v závislosti na jeho chemismu? Bylo možné navrhnout znak, který by přinutil mozek produkovat takovou či onakou bílkovinu? Kim si přál, aby to mohl s T'Arnem prodiskutovat.

„Navštívila jsem Muzeum,“ řekla do ticha Anna Pavlovna. „Měl jste pravdu.“

„Promiňte?“ nechápal Kim. „Pravdu v čem?“

„Ze je plné neuvěřitelných uměleckých klenotů. Myslím, že leckterý z pozemských mistrů by zbledl závistí.“

Kim se usmál. „Někdy vás vezmu na projížďku metropolí. Objevil jsem několik budov, které vaše pochybnosti o kipuanské fantazii zcela rozptýlí.“

Domů se vrátil pozdě v noci. Padl na postel a cítil, že nebude mít sílu odejít do koupelny a převléknout se. V průběhu večera zjistil, že Zvar není tak nepříjemný patron, jak se původně domníval. To, co předtím považoval za šťouravost, se ukázalo být zdravou zvědavostí a touhou přijít věcem na kloub. Dozvěděl se několik drbů z Moskvy, ale jelikož byl už přece jen delší dobu pryč, mnoho to pro něj neznamenal. Dalo se to ale také vysvětlit tak, že ještě nebyl pryč dostatečně dlouho, aby pocítil stesk po domově.

Obraz pokoje se zavlnil a zmizel. Náhle však zazvonil telefon a Kim bolestivě otevřel oči. Přeplezil se na druhou stranu postele a nevrle chňapl po aparátu.

„Haló?“

Na druhém konci linky bylo ticho.

„Kdo je tam?“ otázal se po chvíli chraplavý hlas.

„Tady Lev Tolstoj,“ řekl Kim.

„Promiňte, to je omyl,“ ozvalo se.

Dříve než však mohl volající přerušit spojení, Kim řekl: „To byl jen žert, tady Kim Jefremov.“

Ticho.

Kim se posadil a už už si chtěl pecku telefonu odlepit od boltce. „Kime?“ zašeptal volající.

„Nife!“ vykřikl Kim, „celý den jsem tě sháněl, co s tebou bylo? Řekli mi, že jsi onemocněl...“

„Potřebuji tvoji pomoc. Musíme se sejít.“ Hlas mimozemšťana byl stísněný, jakoby v přímém protikladu k jeho obvyklému způsobu vyjadřování.

Kim nejdříve spolykal nějaké pilulky, které našel v koupelně, A vypil láhev vychlazené minerálky. Vypotácel se z bytu, nasedl do vozu a rozjel se do metropole.

Pršet už přestalo, ale vozovka byla mokrá a kluzká. Na hranici distriktu se válela hustá mlha a pohraniční hlídka připomínala zjevení.

T'Arn ho požádal, aby ho vyzvedl u bistra, v kterém se tenkrát před přednáškou stavili, a zavěsil. Kim ho za to proklínal, protože si přesně ono místo nepamatoval a musel zastavit u několika podniků kolem severní spojky, než našel ten pravý.

Vešel dovnitř a rozhlédl se. U nízkého pultu na jedné straně sedělo několik kipuanů a hrálo nějaké deskové hry. T'Arn byl skrčený u zadní stěny. Vypadal rozrušeně, okolo očí a na tvářích měl nanesenou vrstvu modrošedé barvy, což Kima překvapilo, jelikož T'Arn nepatřil ke kipuanům, kteří si tento způsob zdobení oblíbili.

„Trvalo mi dlouho, než jsem je setřásl,“ řekl místo pozdravu. „Koho?“ nechápal Kim.

„Tajnou policii přece,“ zašeptal T'Arn.

„O co jde?“

T'Arn ukázal na svůj obličej. „Musel jsem se nalíčit, abych zakryl, že mám horečku.“ Zvedl se a chytil Kima za ruku. „Musíme jít!“

Dříve než vystoupil na ulici, se T'Arn obezřetně rozhlédl. Vše se mu asi zdálo být v pořádku, a tak rychle přeběhl k vozu a nasedl si. „Musíš mě dostat pryč z města,“ řekl kipuan naléhavě.

Vůz se rozjel. Kim se mračil a cítil se nesvůj. Nejen vinou reakce alkoholu a prášků, především kvůli zvláštnímu chování kipuana. „Co se děje, Nife?“ zeptal se po chvíli. „Musíš mi to vysvětlit.“

„Rozhodli se, že jsem nepohodlný, a tak mě nakazili horečkou. Dělají to se všemi, o kterých si myslí, že by jim mohli být nebezpeční. Nemocné zavírají do zvláštních ústavů, kde jim vymývají mozky.“ T'Arn mluvil o překot a zalykal se.

„Pro koho jsi nebezpečný? A proč?“ zajímalo Kima.

„Pamatuješ na tu přednášku, na kterou jsem tě vzal po našem vystoupení v distriktu?“

Kim přikývl.

„Dozvěděli se o mém výzkumu a došlo jim, že kdyby použili správné znaky, mohli by recipientům implantovat jakékoli myšlenky a názory. Konečně by se jim do rukou dostala zbraň, kterou by mohli všechny držet v šachu.“

„Kdo jsou ti oni? Vaše vláda?“

„Copak to nechápeš? Vyvinul jsem techniku, které se naše mozky – jejichž vizuální paměť pracuje na základě rekombinace DNA – nedokáží ubránit. Stačilo by během vysílání na veřejných okruzích podprahově vysílat správné znaky a populace by uvěřila, že Kipua je středem vesmíru nebo že pozemšťané jsou naši úhlavní nepřátelé.“

Znělo to šíleně. „Chceš říct, že by mohli ovládat celou společnost pomocí znaků?“

„Ano,“ vyrazil ze sebe T'Arn. „Mohli by přikázat lidem, čemu mají věřit, co je pravda, co je lež. Snaží se o to již mnoho desítek let.“

Jisté indicie totalitního režimu upoutaly pozornost hned první lidské expedice na Kipuu. O přiletu pozemšťanů se běžní kipuané dozvěděli až o několik let později. Mezitím byl nedaleko metropole budován distrikt, na který měly být v budoucnu veškeré lidské aktivity omezeny. Zapadala do toho i restriktivní politika vůči volnému pohybu a kontaktu obou ras a centrální registr pohybu osob.

Kim sjel ze široké třídy a přešel most na předměstí. T'Arn najednou zalapal po dechu a začal kolem sebe mlátit rukama. Zdálo se, že se dusí.

Záchvat trval jen malou chvíli. Kim si T'Arna vystrašeně prohlížel a přemýšlel, co má dělat.

„Měl jsem na univerzitě mnoho nepřátel,“ řekl sípavě T'Arn. „Spíše je třeba se bát nepřátelství mlčenlivého a tajného než vysloveného a otevřeného,“ řekl pomalu Kim.

„Cože?“

„Zapomeň na to,“ odbyl ho Kim.

„Chápu,“ vykřikl najednou kipuan. „Zradil mě nějaký falešný přítel. Celou dobu mě sledoval a podával o mně zprávy...“ T’Arn se na Kima zvláště podíval a zmlkl.

Kim se zamračil. Vzpomněl si na kipuana, s nímž se srazil na univerzitě, na listy papíru, které mu pomáhal sebrat ze země, a uvědomil si, že to byly tytéž listy, které mu ukázal T’Arn, pokryté těmi novými zvláštními znaky. Pověděl mu o tom. „Vidíš,“ syknul kipuan, „od této chvíle není mysl žádného kipuana v bezpečí.“ Požádal Kima, aby mu onoho muže popsal, ale nebyl schopen z popisu jeho identitu určit, což Kima překvapilo.

Projížděli předměstím a ve vzduchu byl cítit přicházející déšť. Kipuanův obličej se pokryl lesklou vrstvou potu. Líčidlo změnilo barvu, stékalo mu po tvářích a odkrývalo zarudlé skvrny.

„Jak ti mohu pomoci?“ zeptal se jemně Kim.

„Musíme se dostat z oblasti.“

„Máš povolení opustit metropoli?“

„Ne,“ řekl kipuan. „Musíme přejít hranici ilegálně.“

Projížděli částí města, ve které Kim nikdy předtím nebyl, a pokud mohl soudit, T’Arn také ne. Přesto kipuan zcela neomylně určoval směr jízdy a Kim pochopil, že má v hlavě uloženou podrobnou mapu města a možná celého kontinentu.

Asi půl hodiny za posledními budovami města opustili široké komunikace, po kterých dosud jeli, a odklonili se na východ k siluetě tmavého lesa, vystupující z šedivého oblohy úsvitu.

Jeli po rozryté cestě, dokud to šlo. Zastavila je ohromná louže, v níž se jejich městské vozidlo zahrabalo do bahna.

Sundali si boty a kalhoty a přebrodili se na pruh uschlé trávy, oddělující cestu od lesa.

T’Arn se zimničně třásl a Kim mu půjčil své sako. Soucitně si kipuana prohlížel a přemýšlel co dál. K dlouhému pochodu lesem nebyli vybaveni, ale měli na výběr? Jinak se přes hranice oblasti dostat nemohli.

Kim zalitoval, že se cestou nestavili v nějakém non-stop obchodu a nekoupili si alespoň nějaké jídlo. Takhle měli k dispozici jen lékárníčku s tubou vitaminů a platem prášků proti bolesti hlavy. Na Kima začínal působit nedostatek spánku. Nedokázal se soustředit,

když mu kipuan zmateně popisoval, jak unikl pochopům, kteří ho měli odvézt do ústavu.

Když už se prodírali hustým podrostem asi dvě hodiny, navrhl Kim, aby si odpočinuli.

T'Arn souhlasil. Sotva pletl nohama, a jakmile se zastavili, klesl na zem a usnul. Kim z posledních sil kolem nahnul hromadu listí a pak se do ní vedle kipuana zahrabal. Tiskl se k tělu mimozemšťana, aby se alespoň trochu zahřál.

Probudil ho T'Arnův záchvat. Kipuan ho praštil loktem do nosu, a než se vzpamatoval, obdržel ještě jednu ránu. Vyhrabal se z listí a odtáhl se od zmitajícího se těla.

T'Arn otevřel oči a dezorientované se rozhlédl.

Bylo téměř poledne, při zemi se válela mlha a vše bylo mokré. Mraky na obloze byly ale potrhané, což bylo dobré znamení. „Dobré ráno,“ řekl Kim a pomohl T'Arnovi vstát.

Skvrny na jeho obličeji byly o něco větší.

„Já...“ hlesl kipuan a upřel na Kima vyděšené oči.

Našli nějaké houby a hladově se na ně vrhli, načež se opět vydali na cestu. Kim musel T'Arna podpírat.

Šaty měli špinavé, mokré a potrhané. Narazili na lesní stezku a vydali se po ní. T'Arn tvrdil, že by během dvou tří hodin měli dorazit na hranici okresu, tvořenou úzkou říčkou. Jeho stav se však rapidně zhoršoval a Kim se bál myslet na chvíli, kdy kipuan nebude schopen pohybu. T'Arn si něco pro sebe zmateně mumlal a tu a tam Kima zapřísahal, aby ho nezradil pronásledovatelům. „Nife, jak se horečka léčí?“ naléhal na kipuana, ale ten nechtěl nebo nebyl schopen odpovědět.

Les začal řídnout a Kim mezi stromy spatřil koryto hraniční říčky. Položil T'Arna na zem a řekl mu, že se za chvíli vrátí. T'Arn nereagoval.

Kim se pomalu vydal směrem k řece. Na obou březích byl vykácený asi stometrový pás. Kim se schoval na kraji mýtiny a prohlížel si břeh. Netušil, jak jsou kipuanské hranice střežené. Uslyšel hvízdavý zvuk a zadíval se směrem na východ. Po druhém břehu pomalu jelo terénní policejní vozidlo.

Kimovi ztuhla krev v žilách. T'Arnovi pronásledovatelé jim tedy už byli na stopě. Opřel se zády o kmen pokřiveného stromu, za kterým se schovával, a zhluboka se nadechl.

Vrátil se po svých stopách. T'Arn buď spal, nebo byl v bezvědomí. Kim pomocí tenkých ohebných stonků svázal provizorní sánky a bezvládné tělo na ně převálil. Dotáhnout je na okraj lesa mu trvalo skoro půl hodiny.

Po policejním voze nebylo ani vidu ani slechu. Sedl si na mokrou zem a střídavě si třel paže a bedra. Hleděl na zkalenou řeku a přemýšlel, jak se dostat na druhou stranu.

Nakonec odtáhl sánky s T'Arnem až na břeh a z lesa dovalil kládu dosti velkou na to, aby se pod zhruba osmdesáti kilogramy kipuana nepotopila.

Poté se T'Arna pokusil probudit, ale ten nereagoval ani na několik políčků. Přivázal ho tedy ke kládě a spustil na vodu.

Kim se snažil kládě zabránit, aby se stále stáčela po proudu, který naštěstí nebyl prudký. Bylo obtížné ji řídit a Kim měl strach, že se mu ji k druhému břehu nikdy nepodaří dostat.

Kláda měla také tendenci se přetáčet a jednou se T'Arn octl skoro na minutu pod hladinou. Kim se ji snažil otočit, polykal vodu a ruce a nohy mu v ledové vodě tuhly.

Pak kládu nějaký vír roztočil a ona nabrala správný směr. Kim vytáhl kipuana na břeh a padl na zem vedle něho. Hrudník mu poskakoval nahoru a dolů, srdce cítil až v krku. Když si odpočinul, svázal nové sáně a zamířil se svým břemenem k lesu. Bez T'Arnovy pomoci si nemohl být jistý, jestli vyrazil správným směrem, ale nezbylo mu než doufat. T'Arn se několikrát probral, ale jeho rudý obličej a skelné oči prozrazovaly, že se jeho stav zhoršuje.

Kim funěl a vzdychal námahou, ale ani na chvíli se nezastavil. Myšlenky se mu srazily do malého klubíčka koncentrovaného na pohyby nohou a stisk pěstí, na tu zvláštní drsnost kůry klacků, z kterých provizorní sáně vyrobil, a tak si stavení všiml, až když před ním téměř stál.

Byla to nízká dřevěná stavba s velikými zatemněnými okny. První, co ucítil, bylo zděšení. Nevěděl, jestli to není pohraniční

stanice, a při představě, že všechno to utrpení prodělal jen proto, aby vběhnul pronásledovatelům přímo do rány, se mu udělalo špatně.

Ale budova byla opuštěná, navštěvovaná pravděpodobně jen v letních měsících. Kim vylomil dveře a přenesl kipuana do malé místnosti s několika kusy nábytku. V malinkém skladišti našel teplé deky a nějaké konzervované jídlo.

Když se pak T'Arn opět probral, Kim ho nakrmil a zdálo se, že mu to udělalo dobře.

„Kde to jsme?“ zeptal se.

„Nevím,“ odpověděl Kim a pokrčil rameny. „Překročili jsme pohraniční řeku. Na chvíli zde budeme v bezpečí, ale u řeky jsem viděl policejní vůz. Jsou nám v patách.“

T'Arn vydal naříkavý zvuk a rozkašlal se.

„Jak se horečka léčí?“ zeptal se Kim již poněkolkáté.

T'Arn dlouho neodpovídal. „Nezáleží na tom, jestli se vyléčím nebo ne. Nesmí mě dostat. Beze mě jim potrvá dlouho, než systém nových znaků pochopí a...“

„Nesmysl,“ řekl Kim rezolutně. Už se také trochu zahřál a cítil se celkem dobře. Byl schopen začít opět myslet. „Zůstaneš zde a já se vrátím do distriktu. Řeknu vše lidem a oni ti pomohou. Mohli by i apelovat na vaši vládu a požádat je...“

Tentokrát přerušil Kima kipuan: „Ne! Do distriktu se nikdy nedostaneš. Určitě vědí, že mi pomáháš, a nepustí tě zpět.“

„Mohu tam zatelefonovat.“

„Linky jsou monitorovány.“

V místnosti se rozhostilo ticho. Kim nebyl ochoten připustit, že neexistuje východisko. „Teď je nejdůležitější, aby ses vyléčil. Řekni mi, kterým směrem je nejbližší město, já se tam vypravím a přinesu léky.“

„Musíme se spojit s odbojem. Mám kontakt na někoho, kdo by nám mohl pomoci...“ Kipuan ztratil vědomí.

Kim našel kus papíru a napsal pro T'Arna vzkaz: *Odešel jsem pro léky. Brzy se vrátím.*

Za těch několik kipuanských znaků připojil jeden lidský. Neumělý obrázek orgánu pumpujícího krev.

Již se začínalo stmívat, když dorazil na konec lesa a našel cestu vedoucí do města, jehož světla zářila několik kilometrů na sever. Našel obchod se smíšeným zbožím, nakoupil nějaké potraviny a pak dlouhou dobu stál u regálu s domácími léky. Piktogramy na přebalech pro něj však nic neznamenal. Snažil se najít nějaký, který by odpovídal slovu horečka.

„Mohu vám nějak pomoci?“ ozvalo se mu za zády a Kim sebou škubnul leknutím.

„Ehm,“ vzdychl, „můj přítel má horečku,“ řekl pomalu a snažil se tvářit neutrálně. Podle jednoho starého aforismu bylo na světě, i když to většinou vypadalo naopak, více slušných lidí než práskačů a sket. Dokazoval to fakt, že jste stále naživu. Dal se podobný princip aplikovat i na kipuany? Nebo v té jejich totalitní společnosti platil opačný princip? Nebyli všichni práskači a skety, aby se udrželi naživu?

Zdálo se, že kipuan je překvapen. Udělal několik kroků zpět a podíval se stranou. „Ten vám mohu prodat jen na doporučení lékaře.“

„Poslyšte,“ řekl Kim. „Můj přítel své léky ztratil a k lékaři se teď nedostane.“ Kim si uvědomil, že se kipuan při zmínce o horečce zatvářil stejně jako onen muž na univerzitě, stejně jako ta žena v nemocnici. Vše do sebe zapadalo. Pokud byla horečka nástrojem totalitní moci, bylo pochopitelné, že o ní kipuané nechtějí hovořit.

„Počkejte tu chvíli,“ řekl muž a odešel do zadní místnosti obchodu. U pultu zůstala jen mladá kipuanka, která si Kima zvědavě prohlížela. Možná to bylo poprvé, co viděla živého člověka.

Do obchodu přišlo několik zákazníků a Kim začínal být nervózní. Stoupl si k pultu s tiskem a pročítal si titulky. Uvědomil si, jakou moc by znaky agresivně přenášející významy představovaly. Kipuané by mohli být manipulováni a nikdy by se o tom nedozvěděli. Podívali by se na neznámý, nic neříkající znak a v mozcích by se jim spustily přesně navržené chemické reakce, kontrolující jejich myšlení.

Do obchodu vešli další dva kipuané. Jeden z nich měl oblek připomínající uniformu. Kim instinktivně ustoupil za regál s léky. „Kime Vasiljeviči,“ ozvalo se za ním.

Kim se otočil a vší silou vrazil do muže, který k němu natahoval ruku. Muž uklouzl a Kim do něho kopl. Ten v uniformě se k němu přitočil a pokusil se ho znehybnit, ale Kim se mu vyškubl a vyběhl před obchod. Od nedaleko zaparkovaného vozu k němu zamířili další dva uniformovaní kipuané.

„Nedělejte hlouposti,“ uslyšel za sebou ruský. Otočil se a spatřil kipuana, do kterého před chvílí kopl, jak se sbírá ze země. V ruce se mu objevila zbraň.

Naložili ho do auta. Odmítal odpovídat na jejich dotazy a zarytě mlčel. Vyrazili směrem k metropoli.

Asi dvacet minut za městem byl most přes hraniční řeku, kde hlídky kontrolovaly posádky vozů, ale oni projeli bez zastavení. Kima překvapilo, jak blízko metropole byli. Celý ten útěk lesem se zdál být pohřben dávno v minulosti, nepříjemný sen nahrazený chladnou realitou.

Zastavili před jakousi vysokou budovou na předměstí a odvedli ho do stroze zařízené místnosti.

„Kime Vasiljeviči, co vás to popadlo?“ zeptal se ho kipuan, který seděl za tmavě zeleným stolem.

Kim se posadil do křesla před stolem. „Kde to jsem?“ zeptal se. „Na policejní stanici,“ řekl muž a mírně se ušklíbnul. „Kde je Nifes T’Arn?“

Kim mlčel.

„Nevíte?“ Kimovi se zdálo, že v jeho hlase zaslechl výhrůžku. „Chci se vrátit do distriktu,“ řekl chladně.

„V tom nebude problém, když nám řeknete, kde je T’Arn.“

Kim zarputile mlčel.

Kipuan se ošil a potichu řekl: „Má horečku. Pokud mu do několika hodin nepodáme lék, bude to mít fatální následky pro jeho zdraví.“

„Já nevím, kde je.“

Kipuan udělal neurčité gesto. „Ale volal vám přece a chtěl se s vámi sejít, ne?“

T’Arn měl pravdu, linky byly monitorovány. Co všechno věděli? Mělo cenu zapírat?

„To ano, ale nakonec z toho sešlo,“ řekl.

„Vy mi nerozumíte?“ vyhrknul najednou kipuan. „T’Arn je nemocný! Chápete? Nemocný!“

„Chápu,“ hlesl Kim.

„Copak vám ho není líto? Leží někde schoulený v blátě, třese se zimou a čeká na vaši pomoc. Chcete ho mít na svědomí?“

Kim se zvedl, namířil na kipuana výhružně prst a procedil mezi zuby: „Vaše starost o moje svědomí mě dojíhá. Zamyslel jste se někdy nad svým?“ Měl chuť plivnout kipuanovi do tváře. Kipuan se pomalu postavil a naklonil se směrem ke Kimovi. „Dlouho jsem nechápal, proč vás vláda drží v distriktu, ale teď je mi to jasné.“

V místnosti zavládlo ticho. Kipuanovi zacukalo v obličeji několik svalů, načež se otočil a odešel.

Kim čekal, že ho podle klasického scénáře nahradí policista-dršňák. Minuty utíkaly a Kim začal být nervózní. Museli mít na T’Arnovi eminentní zájem, přesto však – jak se zdálo – nechtěli využít všechny možnosti, které se nabízely. Nebo mu jen chtěli poskytnout čas, aby si ty možnosti sám uvědomil a rozhodl se, čemu dá přednost.

Ne! zatvrdil se. Nemohli ho donutit T’Arna zradit.

Asi za deset minut ho odvedli do malé kanceláře, posadili ho ke stolu s počítačem a odešli. V malém čtverečku na obrazovce se po chvíli objevila tvář Petra Antonoviče Tura.

„Pane velvyslance?“

Turo se smutně usmál. „Co to vyvádíte, Kime Vasiljeviči?“

„Pane velvyslance, mám pro vás důležitou zprávu, ale nejsem si jist, jestli vám ji mohu předat nyní.“

„Nahnal jste nám strach, co se děje?“

„Hledají T’Arna,“ špitl Kim.

Turo přikývl. „Zmlátil prý několik nemocničních zřízců a utekl.“

„Jejich úřady se ho chtěly zbavit. Infikovali ho horečkou a chtěli se zmocnit výsledků jeho výzkumu.“

Turo se zamračil, ale pak se začal smát. „Tak takhle to tedy je,“ řekl. „Nejdříve jsem vůbec nechápal, o co tady jde, a oni nebyli schopni mi to pořádně vysvětlit. Teď to začíná dávat smysl.“

„Nerozumím,“ řekl Kim.

„Když utekl, tak ho dlouho bezvysledně hledali. Pak si vzpomněli, že spolupracoval s vámi, a napadlo je zkontrolovat, zda se s vámi nespojil. Požádali nás o kontrolu záznamů telefonních hovorů, a když jsme to udělali, zjistili jsme, že vás opravdu kontaktoval.“

Kim otevřel překvapením ústa. „My nahráváme hovory lidí v distriktu?“

Turo pokrčil rameny. „Ano, z bezpečnostních důvodů.“

„A dál?“

„Vystopovat váš vůz nedalo moc práce, a tak alespoň přibližně věděli, kam máte namířeno. Dali avízo místním obyvatelům, aby vás ihned nahlásili, což se stalo.“

„Petře Antonoviči,“ řekl naléhavě Kim, „je to odporný totalitní systém. Chtějí všechny zotročit a zmanipulovat!“

„Poslouchejte mě,“ řekl konzul a zakroutil hlavou. „T’Arn má horečku. Je to degenerativní nemoc. Pacient ztrácí kontrolu nad svým myšlením a odpoutává se od racionálna. Stále víc a víc podléhá bludům a chorobným představám, které se v jeho zmateném mozku vytvářejí.“

„Tak tohle vám nalhali?“ zakroutil hlavou Kim.

Turo se zatvářil zmateně.

„T’Arn objevil způsob, jak přímo vštěpovat kipuanům vzpomínky, a oni chtějí tuto metodu zneužít ke kontrole myšlení obyvatelstva!“

„To je nesmysl,“ řekl po chvílce Turo. „Podrobně mi horečku popsali. Všechno, co vám T’Arn navykládal, jsou jen bludy, výplody schizofrenie. Teď jim řekněte, kde je, protože čím déle je horečka neléčená, tím většímu nebezpečí se pacient vystavuje.“ Kim se mračil, v hlavě se mu střetávaly protichůdné myšlenky. „Kime Vasiljeviči, myslíte, že by mě požádali o pomoc, kdyby vše bylo tak, jak říkáte?“ zeptal se pomalu konzul. „Byli si vědomi, že nemocný vám může napovídat spoustu věcí, a rozhodli se obrátit na ambasádu.“

Čas běžel a Kim si najednou nebyl jist v čí prospěch.

„Běžte, Kime Vasiljeviči,“ řekl konzul a zmizel z monitoru.

V podzemní garáži Kim nasedl spolu s policistou, který ho vyslýchal, do svítivě žlutého vozu záchranné služby. Cesta netrvala dlouho, i když se museli v lese jednou, kvůli Kimově nepozornosti, otočit a vrátit se na rozcestí, na kterém špatně zahnuli.

Auto se škubnutím zastavilo a řidič s lékařem spěšně vystoupili. Kim za nimi vyběhl. Lékař si to namířil rovnou dovnitř, zatímco jeho pomocník šel připravit nosítka.

T'Arn ležel schoulený na posteli, a když uviděl vstoupit Kima s doktorem, na jeho tváři se objevil zmatený výraz, který se najednou proměnil v pohled plný nenávisti. Zmačkal kus papíru, který držel v ruce, jeho rty se zkrivily a vydechl: „Zrádče!“

Kim se otočil a zamračil se na policistu, který stál jen několik kroků za ním.

„Jak dlouho potrvá léčba?“ zeptal se Kim doktora cestou do ústavu.

„Je to individuální. Deset až dvacet dní.“

„Bude to pro něj mít nějaké trvalé následky?“ dostal ze sebe nakonec Kim.

Doktor přikývl. „Ano.“

„Jak“

„Jedním z projevů horečky je to, že mozek přestane produkovat látky nutné k udržení toho ohromného množství informací, které je v něm uloženo. Struktura mysli se začne hroutit, člověk podlehne falešným představám a bludům. Některé bloky vzpomínek se ztratí, některé se pomíchají. Může dojít ke zmenšení schopnosti pamatovat si.“

Kim sklonil hlavu. Bylo to děsivé. Doktor řekl, že kdyby dorazili o několik hodin později, T'Arnova schopnost pamatovat si by dosáhla lidské úrovně. Nejdříve vlastně řekl pětiletého dítěte, pak se poopravil, aby to přirovnání Kim mohl pochopit.

Z ústavu ho do distriktu odvezl Zvar. Celou cestu mlčeli, Kim netečně koukal ven z vozu.

Zvar promluvil až před ambasádou.

„Zvu vás na skleničku,“ navrhl.

Kim řekl, že by se nejdříve rád umyl a převlékl.

„Neobviňujte se,“ řekl o něco později, když si k němu Kim v čistých šatech přisedl. „Nemohl jste to tušit. Pro ně je horečka tabu. Nehovoří o ní. Měl jste vidět, jak se tvářili, když jsem se jich na ni začal vyptávat, potom, co mi Turo řekl, co se stalo. Stojí v protikladu k tomu, čeho si cení nejvíce – své paměti. Horečka z nich dělá zvířata neschopná racionálně uvažovat. Stydí se za to.“

„Cítím se hrozně,“ řekl Kim a upil na prst průhledné tekutiny. Doufal, že vodka zmírní nepříjemný tlak, který cítil na prsou.

„Berte to z té lepší stránky. Nebýt vás, nikdy bychom se o horečce nedozvěděli pravdu. Teď, když o ní víme, možná budou ochotnější k výměně biologických informací. Třeba se nám podaří jim pomoci při hledání příčin té nemoci.“

„Doktor mi řekl, že je to pravděpodobně nedostatkem nějakých živin v potravě během zimního období.“

„V tomhle oboru jsme dozajista zběhlejší než oni.“

„Musíme jim pomoci se před tou nemocí chránit,“ řekl vášnivě Kim. Napil se ještě jednou a snažil se ignorovat pulzování krve ve spáncích.

„Není to tak jednoduché,“ podotkl Zvar. „Během horečky se pacienti oddávají fantazii a prý většina těch opravdu kvalitních uměleckých děl vznikala právě při ní, stejně tak jako četné impulzy vedoucí k mnoha vědeckým objevům a vynálezům.“ Kim se zamračil. Byly T’Arnovy poslední přednášky ovlivněny úvodním stadiem horečky? Jak dlouho asi trvala počáteční fáze nemoci, napadlo ho a snažil se vybavit si T’Arna, jak stojí u tabule a energicky studentům prezentuje svůj nový znakový systém. Zabýval by se vůbec těmi zvláštními značkami, kdyby neonemocněl?

„Vsadím se, že celé to jejich Muzeum umění má co vystavovat jen díky horečce,“ pokračoval Zvar. „Jak by se kipuanská civilizace proměnila, kdyby byla horečka vymýcena?“ nadhodil.

Kim si vzpomněl na T’Arnovy záchvaty, po kterých upadal do bezvědomí, a oťrásl se. „Ta horečka je jako mor, Alexandře. Dusí jejich společnost strachem z šílenství a co může být horšího než život ve strachu? Ve strachu z paranoie a ztráty paměti!“

Zvar přikývl. „Jenže horečka není obyčejná nemoc, možná je to přirozená součást jejich životů.“

Chvíli mlčeli, Kim měl skloněnou hlavu a nervózně těkal očima. „Jednou jsem četl o člověku, který byl schopen zapamatovat si až sto po sobě náhodně jdoucích čísel. T’Arn si dokázal zapamatovat snad desettisíckrát víc,“ řekl po chvíli. „Před horečkou,“ dodal trpce.

„Myslím, že jde o vyrovnaný systém. Lidé s dokonalou pamětí jsou většinou nějak mentálně a fyzicky postižení. Možná je horečka jakýmsi korigujícím mechanismem, daní, kterou kipuané musí platit za dar fenomenální paměti?“

„Příliš krutá daň na můj vkus,“ zakroutil pomalu hlavou Kim. „Jenže jakou daň by museli zaplatit, kdybychom jim pomohli se horečky zbavit? K jakým sociálním změnám by to vedlo? Připravili bychom je o dynamiku a rozmach?“

Kim nedokázal ani na jednu Zvarovu otázku odpovědět. Neustále se mu ale připomínala T’Arnova vyděšená tvář, ta beznaděj v jeho očích. Cítil, že musí existovat východisko z této přírodou nastavené bolestivé rovnováhy.

Pozdě v noci se Kim vrátil do svého bytu. Byl unavený, cítil se, jako by ho vláčeli. Osprchoval se a uložil k spánku, který však ne a ne přijít, a tak si pustil nějaký film, který přivezl Zvar ze Země. Bylo příjemné opět vidět pozemskou krajinu, břízy, lípy a borovice. Jak na Zemi vůbec dokázal na tak dlouhou dobu zapomenout? Kdy si naposledy vzpomněl na své rodiče? Zdálo se mu, že člověka chrání schopnost zapomenout před steskem a šílenstvím, umožňuje mu oprostit se od utrpení či křivd, které zažil. Pokusil se vcítit do kipuanské mysli. Jaké to muselo být, pamatovat si každou minutu svého života? Všechny ty krásné, ale i bolestivé chvíle, skládající se do ohromné mozaiky, žhnoucí jako rozpálené železo.

Kim přestal vnímat děj filmu a zavřel oči. Jak se asi T’Arn cítil, když se náhle jednotlivé střípky začaly pohybovat a znenadání mizet?

Byla tu veliká šance, že ho T’Arn zítra v nemocnici nepozná.